

Wstęp do teorii mediów

Wykład XI

Krzysztof Gajewski
Instytut Komunikacji Specjalistycznej i Interkulturowej
Uniwersytet Warszawski

Warszawa, 18 maja 2021

Telegraf i orkiestra

Styl formularny

Kwestia homerycka

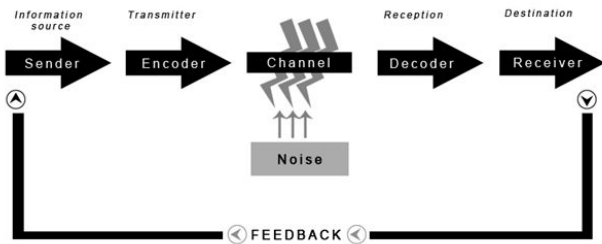
Telegraf i orkiestra

Model telegrafu i orkiestry

Yves Winkin (ur. 1953)

Koncepcja „telegraficzna” komunikacji

Model komunikacji Claude'a Shannona i Warrena Weavera, 1948

- Czym jest informacja?
- komunikacja wewnątrz małych grup
- sprzężenie zwrotne (feedback)

Czym jest informacja?

- Claude Shannon: redukcja niepewności, entropia negatywna
- Gregory Bateson: „różnica, która czyni różnicę”)

Trzy poziomy problemów komunikacyjnych:

1. problem techniczny: precyzja przesyłania symboli komunikacji
2. problem semantyczny: dokładność w przeniesieniu znaczenia
3. problem skuteczności: wpływ odebranego znaczenia na sterowanie w wymaganym kierunku¹

¹Claude Shannon, Warren Weaver, *The Mathematical Theory of Communication*, 1949

Koncepcja „telegraficzna” komunikacji

- teoria pocisku (Bullet Theory) vs. teoria strzykawki (Hypodermic Needle Theory)
- osoby opiniotwórcze, liderki/liderzy opinii (Kurt Lewin: gate keepers)

Siedem wymiarów komunikacji telegraficznej i orkiestralnej

	Telegraf	Orkiestra
1.	jednostka: zamknięte pudełko, kodowanie-dekodowanie	jednostka: aktor społeczny, komunikacja społeczna
2.	działanie werbalne, oralne, piśmienne; zakłócenia	uczestnictwo w komunikacji; niewerbalność, redundancja, kontekst
3.	racjonalne, dobrowolne, intencjonalne	nieintencjonalny strumień komunikacji
4.	może się udać lub nie; można nad nią pracować	element dynamiki życia społecznego
5.	podstawowy element: sekwencja linearna i dwuczłonowa	system międzypokoleniowy, para komunikacyjna to abstrakcja
6.	badacz na zewnątrz	badacz część systemu
7.	telegraf: werbalny, intencjonalny, linearny, ograniczony w czasie i przestrzeni	„Orkiestra nie ma dyrygenta, a muzycy nie mają partytury”

Styl formularny

Kwestia homerycka

- przekaz o redakcji Pizystrata — znany od czasów starożytnych
- zakwestionowanie pojedynczego autorstwa: Czy w czasach Homera istniało pismo?
 - Józef Flawiusz, I w.
 - D'Aubignac, XVIII w.
 - August Wolf, Prolegomena ad Homerum, 1795
 - tak, ale bez literatury - pismo linearne B, XX w.

- "błędy" i niespójności w eposach
 - "Querelle des Anciens et des Modernes", XVII w.
 - D'Aubignac, Perrault, Giambattista Vico, Robert Wood
 - "drzemiący Homer"
 - poeta oralny koncentruje się w jednej chwili tylko na jednym konkretnym fragmencie (Maurice Bowra, Tradition and Design in the Iliad, 1930)

- Jak możliwe tak długie eposy bez pisma? (Robert Wood)
- Homer a średniowieczni minstrelle i poezja ustna
 - od XVIII w.: D'Aubignac, Thomas Blackwell, Percy, Macpherson, Herder, Goethe
- Formy dialektalne z różnych regionów, archaizmy z różnych okresów (od XIX w.)

- Homer: pierwszy twórca czy ostatni kompilator? (Unitaryzm vs. separatyzm)
- 2 typy teorii wielokrotnego autorstwa
 1. Homer kompilator (Liedertheorie): D'Aubignac, Conjectures (1715); Lachmann, XIX w.
 2. rdzeń modyfikowany przez kolejnych redaktorów, Homer ostatni redaktor
- poszukiwania archetypu tekstowego (Leaf: pięć warstw tekstu)
- trzecia droga: tradycja oralna

1. Yves Winkin, Antropologia komunikacji. Od teorii do badań terenowych, przeł. Agnieszka Karpowicz, Warszawa 2007
2. Albert B. Lord, Pieśniarz i jego opowieść, przeł. P. Majewski, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego: Warszawa 2010.